

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 175. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608066407360/facsimile.pdf> (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

«Han kaldte os her ind til Fernebo.»
Han lyttede selv ved sit Herreds Navn – her på »Bjærget»: det fjær-
ne Bo! ... Märta Moll så på ham, under Hændens Skygge, hun nikke-
de vagt:
»Det kan jeg ikke fortælle dig, Steffan. Det må du selv erfare der-
ude.»
Men Steffan rystede hæftigt på Hovedet.
»Nej Märta, her gror Jærnet, og her –«
»Her?«
»Her bor Vallonerne.«
»Og synes du *de* søger Gud?« Märta Moll strøg Lysets Tande. Hen-
des Stemme kom kold.
Steffan så på hendes Øjelåg, sænkede under de strenge Bryn – en
Nonne ... og Vallonerne! Hendes Hjem i »Paradis» – og hendes Mø-
der på Landevejene ... Han nikkede hæftigt.
»Ja, *det*, er det jeg vil vide!«
»Hvilket?«
»Om de søger Gud – eller flygter for ham.«
Märta Moll stod lidt, så sagde hun, med ét fraværende og blidt:
»Jeg kan gerne fortælle, Steffan, vi er ene i Aften. Men svare dig
kan kun Gud selv.«
Steffan nikkede: Gennem os, Menneskene, som han skabte!
Märta Moll gik hastigt frem gennem den mørke Korridor, med
Hånden løftet skærmende for Lyset, som viftede Loftsbjælkerne og
Egetræsskabene frem og atter slap dem i Mørket bag Steffan. –
De sad i hans Barndoms Kammer, på den Løjbænk, han bares ind
på, da han atter kunde hvile uden Jærnkorsettet, og hvorfra han med
glippende Øjne havde mødt Dagen, de brusende Birketoppe og de
baskende Skader, efter Vintrens Nat af Skodder, Spiddelys og Træor-
mes Gnaven.
Og han støttede som den Gang sit Hoved mod Märta Molls Skul-
der, med sin Hånd i hendes.
Men nu brændte Birkebålet i den åbne, hvide Kamin, og dets Skær
flagrede over Panelernes blegede Guldlisters og Møblernes smode og
kuglede Ben. Og Mørket bag den lave Rude tættedes af Fyrrekrone
og Vinterskyer.
Og han skulde ej længere i Drøm lytte til et Eventyr, men årvågen
til selve Livet: »Bjærget»s derude, ej længere fjærnt og ham, der skul-

de dø, uvedkommende, men nært, som Skovens Sus, som Blodet i hans Øren, gavmildt og nådeløst krævende ham, der skulde leve og stå til Regnskab for et Liv.

»Men Märta,« han så op på hende – hendes Pande glødede dér i Ildskæret, yngre, mer levende end før i Lyset og i Dagen, nu Barndommen og »Paradis« var nær – »fortæl først om »Paradis«, om Bjøtkudden, og så om Rejserne i Järnbäralandet og dem, I mødte dér!«

Märta Moll så hen for sig, de vågne Øjne gled bort som i et Slør, den hårde Hånd om Steffans lindede. Hendes Røst kom, knap horlig, men kendt i hvert Ord, og foroverbøjet, med Åndedrættet gemt i hendes Skød, lyttede Steffan ...

Og frem steg Næsset, Bjørkudden, af Vårmaskogens Dyb, af Glafs-fjordens klare Vand, med den gamle, røde Gård mellem mørke Graner og hvide Birke, under Grønsvarstaget, med mossede Udhuse og Stolpeboder, i Sus af Vinde og i Lullen af Bølger fra det uendeligt Fjerne, som her omsider fandt Hvile.

I de græsgrøede Spor kom Märta og hendes Fader kørende. For sidste Gang sprang hun af og åbnede den sidste Grind, og ved den grøntgrøede Tærskel, hvor Bedsteforældrene, hvidhårede og milde tog imod, mens de solgyldne Birke dyssede over Taget, og Fjorden blånede gennem Løvet, endte Årets uendelige Vej.

Hjemme – hjemme fra de altid nye Kamre, de mugne, kolde Rum, de altid nye Lyde af Fosser og Bølge, den nye Mad, de nye Menne-sker! Hjemme i de kendte Stuer med de gule Lerkaminer, de tapet-betrukne Løftbjælker og Væggenes bibelske Trasnit fra Nils Magnus Lundh i Örebro, med Dalurets Stemme, der fyldte det gamle Hus i Sommer nattens Skær af Perlemor, her yderst på Næsset, bag Grinden, som Birkevidjen bandt ...

– Bedsteforældrenes og Faders Åndedræt sov endnu i Støvens Ern af Balsaminer og Gyldenlak. Men på Tå sneg Märta over det enebær-strøede Gulv, forbi Aikovedørenes Roser og Liljer, og i et Spring stod hun ude i Gårdens Græs, i et Gys for den dybe Dug om de nøgne Knæ, ét med Mossens og Bregnernes Lugt af Urtid.

Og til Halsen i Løv af Æbletræer og Fyrre, Birke og Graner, Ved-bend og Jordbær, med Håret og Skørtet dryppende, med Fodsålerne suget af Dynd, isnet af Sten, kildret af Grannåle trængte hun sig fra Skovnatten ud til Fjordens Morgendis.